

vlaams
RADIOKOOR

CHRISTMAS SONGS

- welkom -
- artiesten -
- programma -
- programmatoelichting -
- biografieën -
- teksten -

version française - english version - print versie

WELKOM

Voor het traditionele kerstconcert putten we dit jaar uit de rijke Britse traditie. In de muziek van onder meer Jonathan Dove, Will Todd en Benjamin Britten voelen we, los van geloof, religie, overtuigingen en rituelen, de kersttijd als een moment dat alles en iedereen overstijgt. We komen samen, warmen ons aan klassieke Christmas carols en elkaar, en beloven hoopvol: merry Christmas to you.

Een donkere nacht, alsmaar meer opgelicht door fonkelende sterren, en dan: het licht. Jonathan Dove zorgt voor een magische start van het concert. Nadien de boodschap van hoop en vrede vervat in de geboorte van Christus - dat vertaalde de jonge Benjamin Britten in een helder en indrukwekkend *Christ's Nativity*. Will Todd brengt een moment van bezinning - en daarna vinden we elkaar opnieuw rond het

knetterende haardvuur, met heerlijke traditionele Christmas carols zoals *Jingle Bells*, *The Twelve Days of Christmas* en *Christmas Song*: "although it's been said many times, many ways, merry Christmas to you..."

ARTIESTEN

Martina Batič (dirigent)

Dieter Van Handenhoven (orgel)

VLAAMS RADIOKOOR

(sopraan) Sarah Abrams, Jolien De Gendt,
Karen Lemaire, Kristien Nijs, Evi Roelants*,
Sarah Van Mol***

(alt) Jane Bertelsen, Maria Gil Muñoz,
Eva Goudie-Falckenbach, Lieve Mertens*,
Noëlle Schepens, Ellen Wils

(tenor) Gunter Claessens, Paul Foubert,
Ivan Goossens, Michiel Haspeslagh, Paul Schils,
Roel Willems

(bas) Conor Biggs, François Héraud**,
Andrés Soler Castaño, Thomas Vandenabeele***,
Jan Van der Crabben, Harry van der Kamp

* *solo: Christ's Nativity*

** *solo: Christmas Song*

*** *solo: The Twelve Days of Christmas*

PROGRAMMA

Jonathan Dove (°1959)

Seek Him that Maketh the Seven Stars

John Tavener (1944-2013)

Mother and Child

Benjamin Britten (1913-76)

Christ's Nativity

1. Christ's Nativity
2. Sweet Was the Song
3. Preparations
4. New Prince, New Pomp
5. Carol of King Cnut

Will Todd (°1970)

My Lord Has Come

Traditional
arr. Ben Parry (°1965)
Jingle Bells

Traditional
arr. Ola Gjeilo (°1978)
The First Nowell

Traditional
arr. Andrew Carter (°1939)
The Twelve Days of Christmas

Mykola Leontovich (1877-1921)
arr. Peter Wilhousky (1902-78)
Carol of the Bells

Mel Tormé (1925-99) & Robert Wells (°1962)
arr. Peter Knight (°1947)
Christmas Song

Ben Parry (°1965)
Veni Emmanuel

Franz Xaver Gruber (1787-1863),
arr. Bob Chilcott (°1955)
Silent Night

*Christmas Songs is een productie van het
Vlaams Radiokoor in de Vocal Fabric-reeks*

Alain De Ley, artistiek concept
Virginie During, production design
Rik Deryckere, productie

TOELICHTING

*De maker van de Plejaden en van Orion;
hij die de diepe duisternis in morgenlicht
verandert. (Amos 5:8)*

Geen mooiere beeldspraak dan die van een schitterende sterrenhemel en de overgang van de donkere nacht naar het ochtendgloren om een kerstprogramma mee in te zetten. In Jonathan Doves *Seek Him that Maketh the Seven Stars* zitten de fonkelende sterren verweven in de hele compositie. Een groot liefhebber van de kerstperiode was Benjamin Britten; hij schreef dan ook tal van werken rond het onderwerp. Op het programma staat deze keer niet zijn bekende *Ceremony of Carols*, maar wel *Christ's Nativity*, een zelden uitgevoerde kerstsuite voor koor. En tot slot weerklinken de traditionele kerstliederen, want die mogen ook dit jaar niet ontbreken. Merry Christmas to you!

Van donker naar licht

De Britse componist Dove (1959) brak eind vorige eeuw door met een bewerking van Wagners *Ring des Nibelungen* voor kamermuziekensemble en zijn komische opera *Flight*. Sindsdien legt hij zich voornamelijk toe op composities voor muziektheater en stem. In 2010 opende hij nog The Night of the Proms met *A Song of Joys* voor koor en orkest.

Seek Him That Maketh The Seven Stars is een vroeg werk van Dove. Hij schreef het op vraag van de Royal Academy of Arts, voor hun jaarlijkse viering van kunstenaars. Dove stootte tijdens zijn zoektocht naar een gepaste tekst op een vers uit het Bijbelboek *Amos* en *Psalms 139* over het sterrenlicht: "Ik bedacht me dat deze woorden een speciale betekenis zouden hebben voor beeldende kunstenaars. De hymne opent met een muzikaal beeld van de nachtelijke hemel. Boven een herhaald orgelmotief van fonkelende sterren hoor je het koor zich afvragen wie ze gemaakt

heeft. Het refrein 'seek him' zet verlangend in, maar gaat gaandeweg over in een vreugdevolle dans, om uiteindelijk in alle sereniteit tot rust te komen."

Het wonder van de geboorte

Voor Benjamin Britten (1913-1976) *Christ's Nativity*, aanvankelijk getiteld *A King's Birthday*, keren we terug naar het jaar 1931, aan de vooravond van Britten's carrière. Britten componeerde deze vijfdelige suite voor koor tijdens zijn tweede jaar aan het Royal College of Music. Een jaar eerder had zijn zus Barbara hem het boek *Christmas Carols* cadeau gedaan, een bloemlezing van gedichten uit verschillende tijdperken over de kerstperiode. Doorheen de vijf werken speelt Britten met een verscheidenheid aan stijlen, stemmingen, kleuren en texturen: de suite opent met een opgewonden *Christ's Nativity* en gaat over in een sussend *Sweet Was the Song*. Na een verlangende voorbereiding op de komst van de prins in *Preparations* volgt het langzame en

beschouwende *New King, New Pomp*. De cyclus eindigt in alle vreugde, met het uitgelaten feestlied *Carol of King Cnut*. Brittens *Christ's Nativity* werd tijdens zijn leven nooit in zijn volledigheid uitgevoerd, en werd pas in 1994 uitgegeven.

Kerstliederen

De traditionele kerstcarols kennen een lange voorgeschiedenis. Eeuwen terug waren het volksdansen die gezongen werden ter ere van verschillende feesten zoals de zonnewende in december. Later werden deze heidense liederen door de Christenen vervangen door religieuze hymnes. Tijdens de Engelse Renaissance ontstonden dan weer populaire kerstcarols, gezongen door rondtrekkende muzikanten op pleinen of in cafés. En ook vandaag houdt deze traditie nog steeds stand.

Een klassieker onder deze liederen is *Stille Nacht*. Het gedicht werd geschreven door pastoor

Joseph Mohr, de muziek door Franz Xaver Gruber, organist van de Sint-Nicolaaskerk in het Oostenrijkse Oberndorf. Op kerstavond 1818 brachten beide heren de eerste uitvoering, begeleid op gitaar. Hun boodschap van hoop verspreidde zich dankzij handelaars en missionarissen al snel tot in Duitsland, en later over de hele wereld. Het lied is intussen vertaald in meer dan 300 talen en door UNESCO erkend werd als immaterieel werelderfgoed.

Toelichting door Aurélie Walschaert

MARTINA BATIČ DIRIGENT

Martina Batič is een van de leidende koordirigenten van haar generatie gekend voor haar veelzijdigheid in het dirigeren van een breed koorrepertoire van kamermuziek tot symfonieën. Tussen 2018 en 2022 was ze chef-dirigent van het Chœur de Radio France. Voordien was ze tevens artistiek directeur van het Slovenian Philharmonic Choir (2012-2017) en van de Sloveense Nationale Opera in Ljubljana (tussen 2004 en 2009).

Batič hield reeds haar baton voor onder meer het Vlaams Radiokoor, RIAS Kammerchor, Rundfunkchor Berlin, Chor des Bayerischen Rundfunks en het Groot Omroepkoor. Ze behaalde haar bachelor in de muziek aan de universiteit van Ljubljana en vervolledigde haar studies bij de universiteit voor muziek en theater in München. In 2006 was Batič de winnares van de gerenommeerde Eric Ericson Competition en in 2019 ontving ze de Sloveense nationale prijs "Prešeren Fund Awards".

VLAAMS RADIOKOOR

www.vlaamsradiokoor.be

Het Vlaams Radiokoor werd in 1937 als professioneel kamerkoor opgericht door de toenmalige openbare omroep (NIR). Vandaag is het Vlaams Radiokoor een referentie voor vocale muziek in Vlaanderen en Europa, en wordt het zowel in binnen- als in buitenland tot de top gerekend.

De jonge Belgische dirigent Bart Van Reyn is de muzikdirecteur van het Radiokoor. De gedeelde passie voor barok en hedendaags repertoire, het geloof in de stem als ultieme vertolker van onze emoties, en het streven om ons vocaal erfgoed toegankelijk te maken voor zangers en publiek zijn wat ensemble en dirigent verbindt.

Vanuit Studio 1 in Flagey (Brussel) werken de 32 zangers van het Vlaams Radiokoor aan een

muzikaal project dat op drie grote pijlers gebouwd is. Eerst en vooral zijn er de Vocal Fabric producties – het laboratorium van het Radiokoor. Vocal Fabric brengt concerten die de grenzen van vocale muziek aftasten, confronterend, eigenzinnig en non-conformistisch. Met grote gastvrijheid en een intense beleving als leidraad brengen we de mensen op het podium en in de zaal samen: vocale harmonie is het bewijs dat mensen samen mooier zijn dan alleen.

Daarnaast werk het koor regelmatig samen met gerenommeerde binnen- en buitenlandse instrumentale ensembles zoals Brussels Philharmonic, het Orchestre de chambre de Paris, Il Gardellino, Les Siècles, het Radio Filharmonisch Orkest en het Koninklijk Concertgebouworkest. Zo bouwde het Radiokoor een steeds grotere aanwezigheid op verschillende internationale podia uit.

Tenslotte is en blijft het Vlaams Radiokoor een levend portaal voor repertoire, kennis, ervaring en stemmen. Het maakt ons vocaal erfgoed toegankelijk voor zangers en publiek, en investeert tegelijk in de creatie van nieuw stemwerk. Zo voedt het koor liefhebbers, amateurs en professionals met programma, techniek en expertise.

Het Vlaams Radiokoor behoudt ook zijn unieke status van radiokoor: een groot aantal concertproducties wordt opgenomen, waardoor het koor een unieke verzameling live-opnames heeft opgebouwd. Deze collectie wordt permanent aangevuld met een selectie studio-opnames, die samen het vocale erfgoed bewaren voor de toekomst.

Het Vlaams Radiokoor is een instelling van de Vlaamse Gemeenschap.

TEKSTEN

JONATHAN DOVE:

Seek Him that Maketh the Seven Stars

(text: Amos 5:8, Psalm 139)

Seek him that maketh the seven stars and Orion
and turneth the shadow of death into the
morning.

Alleluia, yea, the darkness shineth as the day
the night is light about me

Amen

JOHN TAVENER

Mother and Child

(text: Brian Keeble)

Enamoured of its gaze

The mother's gaze in turn

Contrived a single beam of light

Along which love may move.

Hail Maria!

Hail Sophia!

Hail Maria!

Through seeing, through touch, through hearing
the newborn heart

Conduits of being join.

Hail Maria!

Hail Sophia!

Hail Maria!

So is the image of heaven within
Started into life.

Hail Maria!

Hail Sophia!

Hail Maria!

As in the first adoration

Another consciousness has come to praise

The single theophanic light

That threads all entrants here

Hail Maria!

Hail Sophia!

Hail Maria!

This paradise where all is formed of love
As flame to flame is lit
Hail Maria!
Hail Sophia!
Hail Maria!

BENJAMIN BRITTEN:

Christ's Nativity

*(text: Henry Vaughan, William Ballet's 'Lute Book',
Christ Church manuscript, Robert Southwell and
C.W. Stubbs)*

1. Christ's Nativity

(text: Henry Vaughan)

Awake, glad heart! Get up and sing!
It is the birthday of thy King.
Awake! Awake!
The sun doth shake

Light from his locks, and all the way
Breathing perfumes, doth spice the day.
Awake! Awake! Hark how the wood rings,
Winds whisper and the busy springs
A concert make.
Awake! Awake!
Man is their high priest, and should rise
To offer up the sacrifice.
I would I were some bird, or star
Fluttering in woods, or lifted far
Above this inn
And road of sin;
Then either star or bird should be
Shining or singing still to Thee.
I would I had in my best part
Fit rooms for Thee! Or that my heart
Were so clean as
Thy manger was!
But I am all filth and obscure
Yet if thou wilt, Thou canst make me clean.
Sweet Jesu! will then. Let no more
This leper haunt and soil thy door!

Cure him, ease him, O release him!
And let once more, by mystic birth,
The Lord of life be born in earth.

2. Sweet Was the Song

(text: William Ballet's 'Lute Book')

Sweet was the song the Virgin sung
When she to Bethlem Juda came
And was deliver'd of a Son
That blessed Jesus hath to name.
Lulla, lulla, lullaby
Lulla, lulla, lullaby
Sweet Babe, sang she
My son and eke a saviour born
Who hast vouchsafed from on high
To visit us that were forlorn.
Lalula, lalula, lalulaby
Sweet Babe, sang she
And rockt Him sweetly on her knee.

3. Preparations

(text: Christ Church manuscript)

Yet if His Majesty, our sovran Lord,
Should of his own accord
Friendly himself invite
And say 'I'll be your guest tomorrow night'
How should we stir ourselves, call and command
All hands to work. Let no man idle stand!
'Set me fine Spanish tables in the hall;
See they be fitted all;
Let there be room to eat
And order taken that there want no meat.
See every sconce and candlestick made bright
That without tapers they may give a light.
Look to the presence; are the carpets spread
The dazie o'er the head,
The cushions on the chairs,
And all the candles lighted in the stairs?
Perfume the chambers, and in any case
Let each man give attendance in his place.'
Thus if a King were coming would we do;
And 'twere good reason too;

For 'tis a duteous thing
To show all honour to an earthly king
And after all our travail and our cost,
So he be pleased, to think no labour lost.
But at the coming of the King of Heaven
All's set at six and seven;
We wallow in our sin,
Christ cannot find a chamber in the inn.
We entertain him always like a stranger
And, as at first, still lodge Him in the manger.

4. New Prince, New Pomp (text: Robert Southwell)

He spar'd not his own son, but delivered him up
for us all.
The Lord is very pitiful, and of tender mercy.
Behold a silly tender babe,
In freezing winter night,
In homely manger trembling lies;
Alas a piteous sight.
Despise Him not for being there,

First what He is inquire;
The Prince Himself is come from Heaven
This pomp is praised there.

5. Carol of King Cnut

(text: C.W. Stubbs)

O merry rang the hymn
Across the fenlands dim;
O Joy the day!
When Cnut the king sailed by,
I row my men, more nigh
And hear that holy cry,
Sing Gloria!
It was the Christmas morn
Whereon the child was born
O Joy the day!
On lily banks among
Where fragrant flowers throng
For maiden posies sprung?
Ah nay! ah nay!
It was the winter cold

Whereon the tale was told.

O Joy the day!

What hap did then befall

To men and women all

From that poor cattle stall,

O Gloria!

The shepherds in a row

Knelt by the cradle low,

O Joy the day!

And told the angel song

They heard, their sheep among,

When all the heavenly throng

Sang gloria!

Sing joy, my masters, sing,

And let the welkin ring,

O Gloria!

And Nowell! Nowell! cry

The Child is King most High

O sovran victory!

Sing Joy the day!

WILL TODD:

My Lord has Come

(text: Will Todd)

Shepherds called by angels

Called by angels.

Called by Love and angels.

No place for them but a stable.

My Lord has come, my Lord has come,
my Lord has come!

Sages searching for stars.

Searching for Love in Heaven.

No place for them but a stable.

My Lord has come, my Lord has come,
my Lord has come!

His Love will hold me!

His Love will cherish me.

Love will cradle me.

Lead me, lead me to see Him.

Sages and Shepherds and angels.

No place for them but a stable.

No place for them but a stable.

No place for them but a stable.
My Lord has come.
My Lord has come, My Lord has come!

TRADITIONAL, ARR. BEN PARRY:

Jingle Bells

(text: James Pierpont)

Jingle bells, jingle bells
Jingle all the way
Oh, what fun it is to ride
In a one horse open sleigh
Jingle bells, jingle bells
Jingle all the way
Oh, what fun it is to ride
In a one horse open sleigh

Dashing through the snow
In a one horse open sleigh
O'er the fields we go
Laughing all the way

Bells on bob tails ring
Making spirits bright
What fun it is to ride and sing
This sleighing song tonight

Jingle bells, jingle bells
Jingle all the way
Oh, what fun it is to ride
In a one horse open sleigh
Jingle bells, jingle bells
Jingle all the way
Oh, what fun it is to ride
In a one horse open sleigh

Dashing through the snow
In a one horse open sleigh
O'er the fields we go
Laughing all the way
Bells on bob tails ring
Making spirits bright
What fun it is to laugh and sing
A sleighing song tonight

Jingle bells, jingle bells
Jingle all the way
Oh, what fun it is to ride
In a one horse open sleigh
Jingle bells, jingle bells
Jingle all the way
Oh, what fun it is to ride
In a one horse open sleigh

Jingle Bells!

TRADITIONAL, ARR. OLA GJEILO: The First Nowell Traditional

The first Nowell the angels did say
Was to certain poor shepherds in fields as they lay
In fields where they lay keeping their sheep
On a cold winter's night that was so deep
Nowell, born is the King of Israel

They looked up and saw a star
Shining in the east, beyond them far
And to the Earth it gave great light
And so it continued both day and night
Nowell, born is the King of Israel
And by the light of that same star
Three wise Men came from country far
To seek for a King was their intent
And to follow the star wheresoever it went
Nowell, born is the King of Israel
Then entered in those Wise Men three
Fell reverently upon their knee
And offered there in his presence
Their gold and myrrh and frankincense
Nowell, born is the King of Israel

TRADITIONAL, ARR. ANDREW CARTER:
The Twelve Days of Christmas

On the first day of Christmas,
my true love sent to me

And a partridge in a pear tree.

On the second day of Christmas,
my true love sent to me

Two turtle doves

And a partridge in a pear tree.

On the third day of Christmas,
my true love sent to me

Three french hens

Two turtle doves

And a partridge in a pear tree.

On the fourth day of Christmas,
my true love sent to me

Four calling birds

Three french hens

Two turtle doves

And a partridge in a pear tree.

On the fifth day of Christmas,
my true love sent to me

Five gold rings,
Four calling birds
Three french hens
Two turtle doves
And a partridge in a pear tree.

On the sixth day of Christmas,
my true love sent to me
Six geese a-laying
Five golden rings,
Four calling birds
Three french hens
Two turtle doves
And a partridge in a pear tree.

On the seventh day of Christmas,
my true love sent to me
Seven swans a-swimming
Six geese a-laying
Five golden rings,
Four calling birds
Three french hens

Two turtle doves
And a partridge in a pear tree.

On the eighth day of Christmas,
my true love sent to me
Eight maids a-milking
Seven swans a-swimming
Six geese a-laying
Five golden rings
Four calling birds
Three french hens
Two turtle doves
And a partridge in a pear tree.

On the ninth day of Christmas,
my true love sent to me
Nine ladies dancing
Eight maids a-milking
Seven swans a-swimming
Six geese a-laying
Five golden rings
Four calling birds

Three french hens
Two turtle doves
And a partridge in a pear tree.

On the tenth day of Christmas,
my true love sent to me
Ten lords a-leaping
Nine ladies dancing
Eight maids a-milking
Seven swans a-swimming
Six geese a-laying
Five golden rings
Four calling birds
Three french hens
Two turtle doves
And a partridge in a pear tree.

On the eleventh day of Christmas
my true love sent to me:
Eleven pipers piping
Ten lords a-leaping
Nine ladies dancing

Eight maids a-milking
Seven swans a-swimming
Six geese a-laying
Five golden rings
Four calling birds
Three french hens
Two turtle doves
And a partridge in a pear tree.

On the twelfth day of Christmas,
my true love sent to me
Twelve drummers drumming
Eleven pipers piping
Ten lords a-leaping
Nine ladies dancing
Eight maids a-milking
Seven swans a-swimming
Six geese a-laying
Five golden rings
Four calling birds
Three french hens
Two turtle doves
And a partridge in a pear tree.

MYKOLA LEONTOVICH
ARR. PETER WILHOUSKY:
Carol of the Bells
(text: Peter Wilhousky)

Hark! How the bells
Sweet silver bells
All seem to say
Throw cares away

Christmas is here
Bringing good cheer
To young and old
Meek and the bold

Ding dong ding dong
That is their song
With joyful ring
All caroling

One seems to hear
Words of good cheer

From everywhere
Filling the air

Oh, how they pound
Raising the sound
O'er hill and dale
Telling their tale

Gaily they ring
While people sing
Songs of good cheer
Christmas is here

Merry, merry, merry, merry Christmas
Merry, merry, merry, merry Christmas

On, on they send
On without end
Their joyful tone
To every home

Ding, dong, ding, ding dong

Hark! How the bells
Sweet silver bells
All seem to say
Throw cares away
Christmas is here
Bringing good cheer
To young and old
Meek and the bold

Ding dong ding dong
That is their song
With joyful ring
All caroling

One seems to hear
Words of good cheer
From everywhere
Filling the air

Oh, how they pound
Raising the sound
O'er hill and dale

Telling their tale

Gaily they ring
While people sing
Songs of good cheer
Christmas is here

Merry, merry, merry, merry Christmas
Merry, merry, merry, merry Christmas

On, on they send
On without end
Their joyful tone
To every home
Ding, dong, ding, ding dong

On, on they send
On without end
Their joyful tone
To every home

Ding, dong, ding, dong, dong!

MEL TORMÉ & ROBERT WELLS

ARR. PETER KNIGHT:

Christmas Song

(text: Mel Tormé & Robert Wells)

All the folk we love and me,
Yuletide brings us all together
This time of year

Chestnuts roasting on an open fire
Jack Frost nipping at your nose
Yuletide carols being sung by a choir
And folks dressed up like Eskimos

Everybody knows a turkey and some mistletoe
Help to make the season bright
Tiny little tots with their eyes all aglow
Will find it hard to sleep tonight

They know that Santa's on his way
He's loaded lots of toys and goodies on his sleigh

And ev'ry mother's child is gonna spy
To see if reindeer really know how to fly

And so I'm offering this simple phrase
To kids from one to ninety-two
Although it's been said many times, many ways
"Merry Christmas to you"

BEN PARRY:

Veni Emmanuel

(text: Garth Bardsley)

Veni, veni, veni Emmanuel
Bring forth light
Bring forth light
Out of our darkness shining bright
Bring joy, bring gladness
Our fears to dispel
Veni, veni Emmanuel

Bring us peace
Bring us peace
Out of His love our faith increase
Bring joy, bring gladness
Bid sorrows farewell
Veni, veni Emmanuel

Hear the story of Gabriel
To Mary, God's promise, he did foretell
And she became his sentinel
To bring about the first Noël

Bring us might
Bring us might
Out of God's grace, our hearts unite
Bring joy, bring gladness
In our lifetime to dwell
Veni, veni Emmanuel

FRANZ XAVER GRUBER

ARR. BOB CHILCOTT:

Silent Night

(text: Joseph Mohr)

Silent night! Holy night!
All is calm, all is bright
Round yon virgin mother and child.
Holy infant so tender and mild,
Sleep in heavenly peace.

Silent night! Holy night!
Shepherds first saw the sight.
Glories stream from heaven afar,
Heav'nly hosts sing Alleluia!
Christ the Saviour is born!

Silent night! Holy night!
Son of God, love's pure light
Radiance beams from thy holy face
With the dawn of redeeming grace,

Jesus, Lord, at thy birth.

us, Lord, at thy birth.